

Р. Е. Мисько-Пасічник

Маланюк Іра

МАЛАНЮК Іра (Ірина Йосипівна; 29. 01. 1919, м. Станіслав, нині Івано-Франківськ – 25. 02. 2009, м. Цірль, Австрія) – співачка (меццо-сопрано). Вокал. освіту здобула в А. Дідура (Львів, 1939) та у А. Бар-Мільденбург (Відень, 1944). Удосконалювала вокал. майстерність у Вищій муз. школі «Моцартеум» (м. Зальцбург, Австрія, 1945). Дебютувала на львів. сцені 1939 партією Амнеріс (опера «Аїда» Дж. Верді). 1939–43 – солістка Львів. театру опери та балету, 1944–47 – опери в м. Грац (Австрія), 1947–52 – Цюрих. (Швейцарія), 1952–68 – Мюнхен. (Німеччина), 1968–74 – Віден. опер. Виступала на опер. сценах Мілана, Риму, Неаполя, Флоренції, Венеції, Палермо (усі – Італія), Берліна, Вісбадена, Кельна, Гамбурга, Штуттгарта (усі – Німеччина), Мадрида, Парижа, Лондона, Брюсселя, Амстердама, Буенос-Айреса та ін. Серед сценіч. партнерів – Б. Чеботару, Е. Шварцкопф, Е. Бастіаніні, Р. Тебальді, Д. Фішер-Дискау. Співпрацювала з диригентами, серед яких – Б. Вальтер, Г. фон Караян, Д. Мітрополіус, А. Родзінський, В. Фуртвенглер, К. Бем. Володіла надзвичайно красивим голосом широкого діапазону, рівним у всіх регістрах, яскравим актор. обдаруванням.

Здобула визнання блискучої ваґнеристки. Виступала з концертами в багатьох містах 3х. Європи та на амер. континенті (США, Канада). У її концертно-камер. репертуарі були твори укр. (М. Лисенко, В. Барвінський, С. Людкевич, Д. Січинський, Б. Лятошинський, А. Гнатишин), зарубіж. (Ф. Шуберт, Р. Шуманн, А. Дворжак, К. Дебюссі, Б. Барток, Г. Малер, Р. Штраусс, А. Берг, А. Шенберґ, П. Гіндеміт, М. Мусоргський, П. Чайковський та ін.) композиторів, а також українські народні пісні. М. отримала найвищі мистец. титули в Австрії і Німеччині. Брала участь у Шевченків. концертах, а також у концертах укр. музики в Мюнхені (1967), Лондоні (1968), Відні (1969). У 1970–89 – проф. Вищої школи музики в Граці, де 1990 створила стипендіал. фонд для кращих випускників. Від 1991 щороку проводила курси інтерпретації

співу для студентів Львів. муз. академії (від 1998 – почес. проф.). Має фондові записи на радіо і телебаченні.

Основні ролі

Одарка («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського), Терпилиха («Наталка Полтавка» М. Лисенка), Няня («Євгеній Онєгін» П. Чайковського), Марфа, Марина («Хованщина», «Борис Годунов» М. Мусоргського), Азучена, Леді Макбет («Трубадур», «Макбет» Дж. Верді), Ізольда, Бранґена, Фріка, Маґдалена («Трістан та Ізольда», «Золото Рейну», «Валькірія», «Нюрнберзькі майстерзінґери» Р. Ваґнера), Дорабелла, Керубіно, Марцеліна («Так чинять усі жінки», «Весілля Фіґаро» В.-А. Моцарта), Кармен (однойм. опера Ж. Бізе), Орфей («Орфей та Евридика» К. Глюка), Октавіан, Іродіада, Дівчина, Гея («Кавалер троянди», «Саломея», «Електра», «Дафне» Р. Штраусса), Наречена, Господиня («Гарі Янош», «Ткальня» З. Кодай), Юдиф («Замок Синьої Бороди» Б. Бартока), Баронеса («Ванесса» С. Барбера), Кабаниха («Катя Кабанова» Л. Яначека).

Основні праці

Stimme des Herzens: Autobiographie einer Sangerin. Wien, 1998, Голос серця (автобіографія співачки, укр. перекл. А. Ільницької). Л., 2001.

Рекомендована література

1. Витвицький В. З династії золотих голосів // Нові дні. 1972. № 6;
2. Павлишин С. Зірка, незнана на батьківщині // Музика. 1992. № 1;
3. Павлишин С. Співаки світової слави – дебютанти Львівської опери 1920–30-х рр. (Клим Чічка-Андрієнко та Іра Маланюк) // Музика Галичини: Наук. зб. Львів. муз. академії. Л., 2001. Т. 6;
4. Павлишин С. Історія однієї кар'єри. Л., 2012.

Бібліографічний опис:

Маланюк Іра / Р. Е. Мисько-Пасічник// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-61073>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).